

13 NOVEMBER 2011 – DRIEENDERTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Talenten

EEN TAAI STUK EVANGELIE VANDAAG, op deze voorlaatste zondag van het liturgische jaar. Is God dan toch een boekhouder, die obsessieel werkt met de formule [verdiensten - fouten] = x? Dan zijn veel mensen bankroet en de hel overbevolkt. En vooral die zin op het einde klinkt vreselijk: „Wie al veel heeft, zal nog meer krijgen en wie arm is, verliest nog de rest.” Dat beeld klopt niet met zoveel andere beelden van God in het evangelie: de vader van de verloren zoon, Jezus en de boetvaardige zondares, de werkers van het elfde uur. Is dit een fout verhaal of begrijpen wij sommige dingen fout?

Gewoonlijk verstaan we het woord ‘talent’ als een natuurtalent, een aangeboren begaafdheid. Dit is de eerste fout. In het verhaal van vandaag staat dat de *big boss* zijn bezit „toevertrouwt” aan volwassen medewerkers, omdat hij op reis moet. Een talent is dus niet aangeboren, maar een gift, om ermee te werken. Het is zaaigoed of pootaardappelen of investeringskapitaal. De eerste en de tweede interim-bedrijfsleider antwoorden correct: „Heer, Je hebt ons vijf of twee talenten toevertrouwd.” Heeft u gehoord dat de derde man dat niet zegt?

Het is bijzonder heikel om de waarde van een talent te bepalen. De ene auteur zegt dat een talent 6.000 denaries waard was. Een denarie is het leefloon per dag. Met wat rekenacrobatie kom je aan 180.000 euro. De *Jewish Encyclopedia* schrijft dat het over 58,9 kilogram edel metaal gaat (wellicht met een lagere goudprijs dan nu). In het arme Palestina is die som even onvoorstelbaar als voor ons – voor mij toch – een biljoen, veel meer dan het superlot in de Euro-Millionstrekking. Een talent is dus in dit verhaal geen geldstuk, maar een symbool voor een schat. En we moeten niet ver zoeken: in het evangelie is de liefde die schat.

Als we de eerste twee bemerkingen samenvatten, klinkt het zo: de bekwaamheid tot liefhebben is een enorme schat die God aan mensen toevertrouwt. Het is eigenlijk het verhaal van de laatste dag van de schepping, vijf minuten voor sluitingstijd. God heeft Adam en Eva aan elkaar gegeven en Hij zegt: „Het is vrijdagavond. Ik rust op de zevende dag, maar jullie moeten liefhebben en andere liefdevolle mensen tot leven roepen. Maak mijn schepping af.”

Nog dit: we schreven dat de derde man niet zegt dat God hem dit ene talent heeft „toevertrouwd” als zaaigoed. Integendeel, hij zegt: „Ik weet dat je een meedogenloze boekhouder bent, die wil oogsten waar hij niet gezaaid heeft.” Hij kent dus het begrip ‘gave’ niet. Hij denkt misschien dat hij zelf alles verdiend heeft. En in elk geval beschouwt hij dat ene gekregen talent als zijn ‘bezit’. En hij kent niet de plicht om door te geven wat je kreeg. De liefdeskracht in hem houdt hij voor zichzelf. En hij zegt het: „Ik was bang van Je. Daarom durfde ik de risico’s van de liefde niet aan.”

Ik denk dat we de parabel nu rustig opnieuw kunnen lezen. Iedere mens krijgt van God een schat toevertrouwd. Die schat is de bekwaamheid om te beminnen. God vraagt dat we die schat vermenigvuldigen door te delen. Een beetje raar, ja, maar in de Bijbel vermenigvuldig je enkel door te delen. De eerste twee gepromoveerden deden dat en mogen binnentreden in de eeuwige vreugde. Ze riskeerden het om hun hele bezit in te zetten op de liefde. De derde man was angstig en bang en plooidde op zichzelf terug. En hij kende dus ook de vreugde van het delen niet. Hij knarst met zijn tanden. Wat een naar woord, knarsetanden.

Zo wordt ook de voorlaatste zin van het evangelie klaar: „Wie heeft, zal gegeven worden, omdat hij gaf. Wie niet beseft wat hij kreeg, zal alles verliezen, zelfs de vreugde.” Ik zie die vreugde zo vaak werkelijkheid worden in ziekenhuizen, in ouderenvoorzieningen, maar misschien nog het meest in huizen voor mensen met een beperking. Of onlangs aan de poort van het Penitentiair Centrum in Brugge (de gevangenis, dus). Er stond een tentje van Tralies uit de Weg en van Thuisfront (www.thuisfront.be) met vrijwilligers die koffie schonken en familie van gedetineerden voor – en vooral na – hun bezoek opvingen: „Wat is het lang wachten op je man, die levenslang kreeg.” Wachten, verwachten, straks advent. Intussen wel iets doen.

EERSTE LEZING

SPREUKEN 31, 10-13.19-20.30-31

Een sterke vrouw, wie zal haar vinden? Haar waarde gaat uit boven die van kostbare koralen. Het hart van haar man vertrouwt op haar en zijn winst zal hem niet ontgaan. Zij brengt hem goed, geen kwaad, alle dagen van haar leven. Zij kiest zorgvuldig wol en linnen en haar handen bewerken het met genoeg. Zij strekt haar handen uit naar het spinrokken en zij houdt de weefspoel in haar vingers. Zij opent haar hand voor de behoeftige en strekt haar armen uit naar de misdeelde.

Bevalligheid is bedrieglijk, schoonheid is vluchtig, maar een vrouw die de Heer vreest, zij moet geprezen worden. Roemt haar om de vrucht van haar handen en prijst haar bij de poorten om haar werken.

TWEDE LEZING

EERSTE BRIEF AAN DE TESSALONICENZEN 5, 1-6

Broeders en zusters, Het heeft geen zin, broeders, u te schrijven over tijd en uur. Gij weet zelf heel goed dat de dag des Heren komt als een dief in de nacht. Terwijl zij zeggen: „Er heerst vrede en veiligheid”, juist dan overvalt hen plotseling het verderf zoals weeen een zwangere vrouw, en zij zullen niet ontsnappen. Maar gij, broeders en zusters, gij leeft niet in de duisternis, zodat de dag u als een dief zou verrassen. Gij zijt allen kinderen van het licht, kinderen van de dag. Wij behoren niet aan nacht en duisternis.

Laten wij dan ook niet slapen als de anderen, maar waken en nuchter zijn.

EVANGELIE

MATTEUS 25, 14-30

In die tijd hield Jezus zijn leerlingen deze gelijkenis voor:

„Een man riep bij zijn vertrek naar het buitenland zijn dienaars bij zich om hun bezit toe te vertrouwen. Aan de een gaf hij vijf talenten, aan de andere twee, aan een derde één, ieder naar zijn bekwaamheid. Daarna vertrok hij.”

„Die de vijf talenten gekregen had, ging er terstond mee werken en verdiende er vijf bij. Zo verdiende ook degene die de twee gekregen had, er twee bij. Maar die er één had gekregen, ging een gat in de grond graven en het geld van zijn heer verbergen.”

„Een hele tijd later kwam de heer van die dienaars terug en hield afrekening met hen. Die vijf talenten gekregen had, trad naar voren en bood nog vijf talenten aan met de woorden: ‘Heer, vijf talenten hebt gij mij toevertrouwd; ziehier, vijf talenten heb ik erbij verdiend.’”

„Zijn meester sprak tot hem: ‘Uitstekend, goede en trouwe dienaar, over weinig waart ge trouw, over veel zal ik u aanstellen. Ga binnen in de vreugde van uw heer.’”

„Nu trad die van de twee talenten naar voren en zei: ‘Heer, twee talenten hebt gij mij toevertrouwd; ziehier, twee talenten heb ik erbij verdiend.’”

„Zijn meester sprak tot hem: ‘Uitstekend, goede en trouwe dienaar, over weinig waart ge trouw, over veel zal ik u aanstellen. Ga binnen in de vreugde van uw heer.’”

Ten slotte trad ook die van één talent naar voren en zei: ‘Heer, ik heb ervaren dat gij een hard mens zijt, die oogst waar gij niet gezaaid hebt en binnenhaalt waar gij niet hebt uitgestrooid. Daarom was ik bang en ben uw talent in de grond gaan verbergen. Hier hebt ge uw eigendom terug.’”

„Maar zijn meester gaf hem ten antwoord: ‘Slechte en luie knecht, je wist toch dat ik oogst waar ik niet gezaaid heb en binnenhaal waar ik niet heb uitgestrooid? Daarom had je mijn geld bij de bankiers moeten uitzetten, dan zou ik bij mijn komst mijn bezit met rente teruggekregen hebben. Neemt hem dus dat talent af en geeft het aan wie de tien talenten heeft. Want aan ieder die heeft, zal gegeven worden, zelfs in overvloed gegeven worden; maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden zelfs wat hij heeft. En werpt die onnutte knecht buiten in de duisternis; daar zal worden zijn en tandengeknars.’”

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting's Hertogenbosch, www.bijbel.net